EU:n sisämarkkinoiden kehittäminen

Suomi elää sisämarkkinoista, joten niihin kannattaa satsata

Työtä eurooppalaisten sisämarkkinoiden rakentamiseksi on tehty määrätietoisesti jo vuosikymmeniä. Koronakriisi osoitti hyvin toimivien sisämarkkinoiden arvon, kun kriisin alussa osa jäsenmaista rajoitti joidenkin tavaroiden vapaata liikkuvuutta EU:n sisällä. Myös EU:n pitkäaikainen tavoite digitaalista sisämarkkinoista on toteutumassa, kun mm. tietosuojaa, alustojen vastuuta, tekoälyn käyttöä ja digimarkkinan kilpailua koskevia säädöksiä on harmonisoitu. Sisämarkkinasääntelyn kehityssuunta on kuitenkin huolestuttava ja kulkee kohti yksityiskohtaista ja rajoittavaa sääntelyä myös tilanteissa, joissa se ei olisi tarpeen. Yhä useammin neuvosto ja parlamentti tekevät EU-komission esitykseen lainsäädäntövaiheessa muutoksia, joiden vaikutuksia ei ole riittävällä tavalla arvioitu. Vaikka EU-tason sääntely jatkuvasti täsmentyy, kansallisesti ei riittävän rohkeasti jättäydytä vain EU-tason sääntelyn varaan, vaan kansallisia lisä- ja erityissäädöksiä pidetään edelleen voimassa.

EK:n viestit päättäjille

Edistetään EU:n sisämarkkinoiden toimivuutta purkamalla sääntelyesteitä ja vauhdittamalla reilua kilpailua. Panostetaan erityisesti palveluiden sisämarkkinoiden kehittämiseen. Edellytetään EU-tason säädöksiltä huolellisia vaikutusarviointeja ja paremman sääntelyn periaatteiden noudattamista. Vahvistetaan EU-sääntelyn kilpailukyky- ja innovaatiovaikutusten arviointia. Varmistetaan sisämarkkinasääntelyn ennakoitavuus ja teknologianeutraalisuus.

- EU-sääntelyllä on myös globaali rooli ja sisämarkkinan koosta syntyvä pehmeä valta, jonka kautta EU-tasolla tehdyt ratkaisut voivat levitä myös globaalisti. Unionilla on kuitenkin pehmeää valtaa vain silloin, kun sen sääntely arvioidaan oikeasuhtaiseksi, laadukkaaksi ja perustelluksi.
- Toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen merkitystä on vahvistettava lainsäädäntöaloitteiden kokonaisarvion lisäksi myös lainsäädännön yksityiskohdista päätettäessä. Hyvä aloite voi kääntyä haitalliseksi, jos sen alkuperäisistä tarkoituksista irrotaan lainsäädäntövaiheessa eikä sääntely jätä tilaa yritysten valinnoille ja uusille innovaatioille.
- Kansallista lisäsääntelyä on vältettävä aloilla, joilla EU-sääntely riittävällä tavalla toteuttaa eri yhteiskuntapoliittisten tavoitteiden edellyttämän minimitason. Sellaiset kansalliset säädökset, joiden taustalla olevaa intressiä suojataan riittävästi jo EU-tason toimilla, on purettava.
- EU-säädösten soveltamisalan tai velvoitteiden laajentamista kansallisin toimin on vältettävä. Yritysten kilpailukyky on asetettava etusijalle, kun EU-tason säädöksiä pannaan kansallisesti täytäntöön.
- Komissiolta on edellytettävä, että se valvoo aktiivisemmin sisämarkkinasääntöjen täytäntöönpanoa jäsenmaissa ja käynnistää tarvittaessa rikkomusmenettelyn.
- Nykyisen EU-komission digiagendan (*Europe Fit for Digital Age)* lainsäädäntöaloitteiden vaikutuksia eurooppalaisten yritysten innovaatiopotentiaaliin ja kilpailukykyyn on seurattava tarkkaan.

Lisätiedot:

Yrityslainsäädännön asiantuntija Juho Mäki-Lohiluoma, juho.maki-lohiluoma@ek.fi, +358 415460606

Johtava asiantuntija Janica Ylikarjula, janica.ylikarjula@ek.fi, +358 405601275